

Aanbevelingen voor beleidsmakers

Output 4.3

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Inhoudsopgave

1. Introductie van het NERDVET project	2
1.1 Belangrijkste resultaten	3
1.2 De NERDVET nalatenschap en geleerde lessen.....	6
2. Aanbevelingen.....	7
1) Het samenbrengen van onderzoek en de praktijk.....	7
2) Het verbeteren van kennisdeling door samenwerking.....	7
3) De leerlingen centraal stellen met co-teaching en leerdynamiek	8
4) Meerwaarde genereren door gebruik van open Educational leermiddelen	9
5) Zorgen voor real-world relevantie om studenten te betrekken.....	9
3. Conclusies.....	10

1. Introductie van het NERDVET project

Mediaconsumptie en gebruik van technologie, vooral in online omgevingen, zijn sleutelaspecten van de huidige informatiemaatschappij: van entertainment tot werk, van onderwijs tot openbare dienstverlening. De duidelijke voordelen op het gebied van kennisdeling en -verwerving, het creëren van directe verbindingen en gemakkelijke toegankelijkheid - om er maar een paar te noemen - zijn echter onlosmakelijk verbonden met de uitdagingen en bedreigingen die ze vormen. Het risico van het niet kunnen herkennen en tegengaan van gevaren zoals desinformatie, propaganda of nepnieuws is zeer aanwezig. Het is vaak een uitdaging om door deze lagen van complexiteit te navigeren, vooral wanneer we kijken naar individuen wier gedrag en houding nog in ontwikkeling zijn en die gemakkelijk kunnen worden beïnvloed als het gaat om hun besluitvormingsprocessen.

Het wordt dan steeds duidelijker dat het van het allergrootste belang is om jongeren toe te rusten met de nodige begeleiding, kennis en tools om autonoom en bewust om te gaan met online en offline bronnen van informatie, middelen en feiten. In deze context speelt het eerst ontwikkelen en vervolgens bezitten van competenties zoals kritisch denken en mediageletterdheid een sleutelrol bij het bevorderen van deugdzaam of gezond gedrag.

Kritisch denken kan worden opgevat als het vermogen tot reflectie, analyse en bevraging van informatie en gaat hand in hand met het begrip mediageletterdheid, het vermogen om verschillende soorten media te identificeren en de berichten die ze uitzenden te begrijpen, evenals om er zelf een te creëren - aangezien mensen tegenwoordig de meeste schriftelijke en visuele informatie die nodig is om hun mening en ideeën te vormen, van internet en sociale media halen.

Een degelijke training in kritisch denken en mediageletterdheid is gunstig voor alle leden van de samenleving en vooral voor de jongeren, die waarschijnlijk zullen vertrouwen op een beperktere schat aan ervaring wanneer ze worden geconfronteerd met dynamieken in verband met het interpreteren van media en feiten.

Deze behoefte is des te relevanter voor studenten die betrokken zijn bij trajecten voor beroepsonderwijs en -opleiding (MBO): aangezien MBO-curricula door hun zeer eigen aard en structuur sterk technisch en werkgericht zijn, is de ontwikkeling van dit soort zachte vaardigheden meestal niet eenvoudig. Overwogen met een systematische, organische aanpak. Het nemen van effectieve initiatieven wordt daarom overgelaten aan mbo-aanbieders, die echter vaak niet over de kaders, middelen en mogelijkheden beschikken om zelfstandig op te treden. Hoewel sommige transversale vaardigheden met betrekking tot kritisch denken ingebed zijn in sommige opleidingsonderwerpen, worden ze onvoldoende belicht, geïntegreerd of gepresenteerd in een gestructureerde vorm, d.w.z. ze zijn beperkt tot sporadische interventies die de neiging hebben zich uitsluitend op afgebakende aspecten te concentreren. En toch kunnen er geen complete en flexibele professionals zijn zonder actief en bewust burgerschap.

Dit is de motivatie die leidde tot het ontwerp en de implementatie van het **Erasmus + KA3 NERDVET-project (Think smart! Enhancing critical thinking skills and media literacy in MBO)**, dat tot doel had om MBO-aanbieders te ondersteunen door trainers methodologische, theoretische en praktische hulpmiddelen om kritisch denken en mediageletterdheid bij hun leerlingen te verbeteren.

1.1 Belangrijkste resultaten

Picture 1. Main project phases

De kernoutput van het NERDVET-project, de Educational Toolkit, biedt een model en praktisch instrumentarium op maat van de mbo-wereld en haar eigenaardigheden. De Toolkit is eerst ontworpen met een bottom-upbenadering, vervolgens getest door een groep trainers, waarbij studenten uit vijf EU-landen (Italië, Spanje, Portugal, Griekenland en Nederland) werden betrokken, en ten slotte verfijnd op basis van de resultaten van de uitvoering ervan op het veld. De creatie- en testfasen van deze projectoutput werpen ook licht op systemische en algemene aspecten van hoe deze kwesties kunnen worden ingebed in de mbo-wereld en haar cultuur.

Onderzoek → als voorbereidende stap naar de ontwikkeling van de NERDVET Educational Toolkit, werd een onderzoeksactiviteit uitgevoerd door middel van een systematische scopingreview van de beschikbare wetenschappelijke literatuur, die een zekere mate van onzekerheid rapporteerde die weerspiegeld werd in het ontbreken van een gemeenschappelijke overeenstemming over hoe kritisch denkvermogen en mediawijsheid te bevorderen en deze dimensies adequaat aan te pakken in de context van het mbo.

Aan de hand van een cognitief psychologisch model werden vervolgens drie specifieke onderwijsbenaderingen getheoretiseerd die door MBO-trainers konden worden gebruikt om kritisch denken en mediageletterdheid bij hun studenten efficiënt te ondersteunen:

1. **Nepinformatie ontmaskeren door gebruik te maken van betrouwbare bronnen:** ondersteuning van het gebruik van specifieke procedures om te begrijpen of een stukje informatie nep of echt is.
2. **Bewustmaking van vooroordelen en irrationele overtuigingen:** erkennen dat alle individuen irrationeel kunnen zijn, aangezien vooroordelen, vooringenomenheid en irrationaliteit ingebed zijn in mensen (aangezien ze verband houden met emoties), maar dat ze kunnen worden verminderd door bewust te worden van de onderliggende processen.
3. **Self-nudging:** het verbeteren van het vermogen van een individu om persoonlijke strategieën en procedures te ontwikkelen om informatie objectief te verwerken.

Ontwerp → de resultaten van de onderzoeksactiviteit werden vervolgens ingevoerd in de ontwikkelingsfase van het project, waarin alle projectpartners (leidinggevend personeel, onderzoekers, trainers, praktijkmensen) samenkwamen en werkten om de middelen te verzamelen en te creëren die ten grondslag lagen aan de eerste release van Educational toolkit.

De kennis en het begrip van de thema's kritisch denken en mediawijsheid van de betrokken trainers werden geconsolideerd door middel van een train-de-trainer-activiteit, waaronder een zelftraining en het bijwonen van twee interactieve webinars.

Testen → bij de experimentele implementatie of proefactie van de NERDVET Educational Toolkit waren in totaal 34 trainers en 458 studenten betrokken (306 rechtstreeks als experimentele en 152 als controlegroep) uit vijf verschillende EU-landen (d.w.z. Griekenland, Italië, Spanje, Portugal en Nederland) tussen februari en november 2022 met wisselende duur. Prospectieve statistische analyse evalueerde de impact van de tests bij bijna 400 van de deelnemende studenten, terwijl kwalitatieve interviews de doorleefde ervaring van de training met een groep van 15 studenten en trainers onderzochten.

De algehele testervaring leverde bevredigende resultaten op in kwantitatief, kwalitatief en methodologisch opzicht, waarbij de doelstellingen volledig werden bereikt om:

- de ontwikkelde trainingstechnieken, praktische oefeningen en videoanimaties implementeren in echte klassikale omgevingen;
- rolmodellen betrekken bij concrete activiteiten om de impact op de pilootstudenten te maximaliseren;
- vanaf het basisniveau inzichten verzamelen over de integratie van de opleiding in mbo-curricula, wat zal bijdragen aan de overdraagbaarheid en duurzaamheid van het model. In dit opzicht werd de bereidheid van de mbo-aanbieders die in dit stadium betrokken waren om het gebruik van de Educational toolkit in hun huidige en toekomstige opleidingsaanbod te consolideren en toe te passen op meer klassen van studenten, vakken en contexten, als een veelbelovend uitgangspunt genoemd;
- feedback verzamelen van de leerlingen en opleiders over de doeltreffendheid van de instrumenten die door de Toolkit worden aangeboden, die alom werden beschouwd als een nuttige aanvulling op zowel hun opleidingscurriculum als hun dagelijks leven.

Bovendien wijzen vanuit wetenschappelijk oogpunt de kwantitatieve en kwalitatieve analyse van pre-/postmetingen van kritisch denkvermogen en mediageletterdheid van de experimentele groep, en de vergelijking met de controlegroep, op een toename van deze competenties na de pilot en bevestiging de effectiviteit van de trainingsinterventie.

Validatie & Fine-tuning → de resultaten van de praktijkervaring van de pilots waren cruciaal bij het verfijnen van de Educational toolkit, met als uiteindelijk doel enerzijds het wijdverbreide gebruik ervan door onderwijs- en opleidingsinstellingen te bevorderen; aan de andere kant, het aantonen van de gegeneerde maatschappelijke voordelen en de noodzaak van een systematisering van de training op lokaal, nationaal en EU-kaderniveau. Tegelijkertijd werd, altijd via een participatieve aanpak waarbij alle projectpartners betrokken waren, de definitieve versie van de projectresultaten opgeleverd.

Mainstreaming → Door het geïllustreerde proces te volgen, werd het opschalingspotentieel van de Educational toolkit naar andere mbo-systemen in Europa vastgesteld, wat bewijst dat kritisch denken en mediageletterdheid niet alleen een integrerend onderdeel kunnen, maar ook zouden moeten zijn van zowel het leerplan van mbo-leerlingen als van hun dagelijks leven.

De kern van de Educational Toolkit is beschreven in de **NERDVET Educational Toolkit Guide**, die een breed scala aan bronnen biedt:

1. Identificatie van de belangrijkste **doelgroepen** van de Toolkit, d.w.z. a) directe gebruikers: docenten en opleiders en b) eindbegunstigden: studenten. De belangrijkste doelen van de Toolkit worden gepresenteerd, waarbij wordt benadrukt op welke manieren ze kunnen

worden betrokken bij de integratie ervan in opleidingsactiviteiten, en hoe hun betrokkenheid en waargenomen impact kunnen worden bevorderd.

2. De **theoretische achtergrond** die ten grondslag ligt aan het NERDVET-model, dat van fundamenteel belang is om de ontwikkelde trainingsbenaderingen en -praktijken te begrijpen, evenals de behoeften waaraan ze willen voldoen. De context waarin het NERDVET-project opereert, wordt beschreven aan de hand van waardevolle bronnen uit de wetenschappelijke literatuur die gewijd is aan de studie van kritisch denken en mediageletterdheid en aan de analyse van het iVET-systeem.
3. De **identificatie van drie trainingsbenaderingen** (d.w.z. Debunking desinformatie door gebruik te maken van betrouwbare bronnen, Bewustmaking van vooroordelen en irrationele overtuigingen, Self-nudging) en de beschrijving van hoe deze kunnen worden gebruikt en geïntegreerd in VET-opleidingscurricula door gebruik te maken van **praktische toepassingen** en opdrachten. De praktische oefeningen zijn georganiseerd in 9 lessen en zijn zo ontworpen dat ze gemakkelijk kunnen worden aangepast (in lengte en complexiteit) en kunnen worden gebruikt door een gevarieerde groep (in termen van leeftijd, onderwijsbehoeften en sociaal-culturele context) iVET-leerlingen.
4. Suggesties voor **beoordelingsmethoden** om de voorgestelde training kritisch denken en mediawijsheid te evalueren.
5. Een **bibliografie** van de meest relevante bronnen die als basis dienden voor het maken van de Toolkit en de NERDVET **Directory**, een verzameling nuttige links en online materialen/bronnen in het Engels en nationale talen, voor verder onderzoek en aanvullende inzichten over kritisch denken en mediawijsheid.

Verdere bronnen kunnen bovendien worden geraadpleegd in de **NERDVET e-learning platform for trainers** (<https://www.schoolplus.it/en/categories/NERDVET>), toegankelijk bij de registratie en inschrijving voor de cursus door geïnteresseerde gebruikers. Het platform is een uitgebreide opslagplaats van al het trainingsmateriaal geproduceerd door NERDVET, en biedt onderdak aan:

1. Een interactieve cursus die is ontworpen rond de onderwerpen die in de Toolkit aan de orde komen. Binnen de cursus vinden gebruikers:
  2. - Tien video-tutorials, korte animaties die zijn ontworpen om een concept, een proces of een situatie met betrekking tot kritisch denken en mediageletterdheid kort samen te vatten, uit te leggen of kort te beschrijven.
  3. - Een informatiecentrum waar gebruikers een verscheidenheid aan materialen kunnen vinden die complementair zijn aan de implementatie van de Educational Toolkit, waaronder I. aanvullende output geproduceerd binnen het project en II. ondersteunende bronnen, materialen en documenten die zijn verzameld of rechtstreeks zijn ontwikkeld door de trainers die de Toolkit in de testfase hebben getest.
4. - Speciale ruimtes voor discussies. The video recordings of **two webinars**, aimed to further expand on the concepts of critical thinking and media literacy, as well as on the cognitive psychology approach used to develop the three training techniques (Critical Thinking and Media Literacy in the Context of iMBO: State of the Art & Training Agenda; NERDVET Educational Toolkit: Focus on Training Techniques).

Ten slotte geven de **Guidelines for implementing critical thinking skills and media literacy in MBO** ondersteuning van de implementatie van de Educational Toolkit door een stappenplan te bieden voor de integratie van vaardigheden op het gebied van kritisch denken en mediawijsheid in het onderwijs van mbo-curriculaire disciplines. De richtlijnen vormen daarom een aanvulling op de

Educational toolkit en bieden verdere elementen om trainingsactiviteiten op het gebied van kritisch denken en mediawijsheid binnen mbo-instellingen voor te stellen en deze geleidelijk op te nemen als gesystematiseerde onderdelen van hun standaard trainings- en didactisch aanbod.

1.2 De NERDVET nalatenschap en geleerde lessen

Het volgende deel van deze Aanbevelingen verzamelt en illustreert de meest waardevolle lessen die tijdens de uitvoering van het NERDVET-project zijn geleerd. De vijf kernboodschappen van het NERDVET-project voor beleidsvorming in mbo-ecosystemen op lokaal, regionaal, nationaal en Europees niveau vloeien inderdaad voort uit deze ervaringen en overwegingen.

Het doel van dit document is daarom om te benadrukken hoe de lessen die zijn getrokken uit de implementatie van NERDVET kunnen worden geogst, vertaald in overdraagbare praktijken en vervolgens kunnen worden geëscaleerd. Tegelijkertijd vormen ze een nieuw en fundamenteel perspectief om beleidsvormende rollen in de mbo-wereld in de hele EU te informeren. Deze aanbevelingen moeten worden gelezen in de context van een bottom-upbenadering: van degenen die aan de basis werken, op lokaal niveau, dagelijks werken met de leerlingen van vandaag, tot degenen die de bredere architectuur van het systeem plannen. Een bottom-up, basisbenadering is kostbaar en onvervangbaar als het erom gaat beleid voor te stellen dat bij de tijd en de behoeften van de burgers past.

Gezien deze overwegingen biedt de NERDVET-ervaring een unieke kans om de ervaring van trainingsprofessionals over te brengen als het gaat om kritisch denken en het verbeteren van mediageletterdheid. Een eerste, fundamentele stap om een bredere en meer systemische benadering van deze kernthema's voor te stellen, waarop de basis van het Europees burgerschap berust.

2. Aanbevelingen

1) Het samenbrengen van onderzoek en de praktijk

If educational programmes rely on academic guidance to provide the necessary scientific models to implement training practices, it is also fundamental for theorised concepts and methodologies to be implemented and tested in concrete environments. Ensuring that such a mutual exchange happens smoothly means letting theory “become alive” when used in a classroom and, on the other way round, allowing for the training to be backed by a solid scientific background.

This knowledge was gathered on the field at the early stages of NERDVET’s implementation, when the need to **encourage and build more synergies between the world of research and the one of practice** emerged. In NERDVET’s case, it meant involving the academic world, represented by the University of Verona, to define the scientific background behind the proposed model, but also engaging trainers and practitioners from the partner MBO providers (ENAIP NET, CSV, Inovinter, VONK and AFS – Perrotis College) in a synergic relation. In practice, this approach was adopted for the design, implementation and fine-tuning of the NERDVET model, through which resources were tested and tailored to the MBO world’s reality.

By working together, the NERDVET researchers and trainers guaranteed that all the educational tools and methodologies created under the project are practical and applicable in a real-life classroom setting, which is crucial to meeting learners’ needs in their personal and professional fulfilment.

Allowing for this type of synergies to take place in a systemic way, within ad-hoc spaces and times, can help establish more equitable systems, which are responsive to the needs of society in its entirety. As stated in the “*Council resolution on a strategic framework for European cooperation in education and training towards the European Education Area and Beyond*” (2021-2030), there needs to be a concerted effort to involve the full ecosystem of actors of the MBO world, when aiming to achieve more cohesive and effective results.

To this aim, a step forward can be made by extending the outcomes of such an exchange to policy makers at the local, national and European level, thus ensuring that education and training policies are informed by innovative and fruitful practices developed in the field, in a bottom-up perspective.

2) Het verbeteren van kennisdeling door samenwerking

It is not by chance that one of the most recurring expressions among the outputs produced within the NERDVET project is “from trainers for trainers”. Bringing together professionals from different countries to create new tools and practices means harvesting from their different perspectives and experiences to build more inclusively and efficiently. A complementarity in terms of specialisations, backgrounds and cultures also implied different establishing different kinds of connection and learning experiences through the same work pathway.

In this perspective, **providing a dedicated environment allowing for effective exchanges and communication flows among the trainers** that were involved in all the project’s phases has been one of the key factors to the effectiveness of the delivery of NERDVET’s outputs. Building human connections is not only a by-product of the work of an international partnership towards the achievement of a result – it is an essential outcome of the process itself.

Supporting the NERDVET trainers with dedicated tools, spaces and times to share practices, insights and knowledge on the applied teaching methods, practical activities and approaches and their impact ensured greater comprehensiveness and robustness of the project results.

The aspect of enhancing synergies and communication holds an even higher relevance in the context of MBO, where professionals are called to work daily with students often coming from disadvantaged socio-economic backgrounds or facing learning difficulties: a trainer's role in this context becomes all the more multifaceted in order to take care of the learners' diversified needs.

In this light, allowing trainers and MBO practitioners access to deep-rooted, systematised platforms available throughout Europe, can help creating more dynamic and responsive MBO systems. As the European Commission's *"Digital education plan"* (2018) mentions, the creation of collaborative networks and communities of practice needs to be encouraged not only among educators, but also including students and other stakeholders around them. These networks are key to inclusiveness, innovation and accessibility, in a peer-learning perspective that can be escalated to broader territorial levels, ultimately strengthening the European values of citizenship and awareness.

3) De leerlingen centraal stellen met co-teaching en leerdynamiek

Further building on the importance of sound communication systems, a linked observation stemming from the NERDVET experience is the importance of enhancing **interactive, peer, and collaborative approaches**, both in terms of co-teaching and as far as students' learning dynamics are concerned.

As a first consideration, building a strong cooperation among teachers, especially in a cross-curricular approach, is an excellent basis for elevating the training's quality levels, teaching innovation, and the targeted support to students when planning a didactical intervention.

Secondarily, pursuing such an approach also provides the students with a model from which they can learn teamwork and teambuilding, fundamental soft skills, required not only by most professional environments, but also at a personal level.

Learning how to learn from others is a useful practice that teachers can adopt themselves and transfer to their students as well, allowing them to discover and accept new perspectives, challenging their built assumptions, and refining their knowledge, their ideas, and their opinions. This dialogic approach is the seed of critical thinking, from which also media literacy stems, contributing to further stimulating reflective skills and developing a higher sense of responsibility towards their learning process.

On a broader level, **favouring a learner-centred perspective is crucial in helping students developing their metacognitive skills**, their autonomy in managing and monitoring their own learning processes, and their ability to form constructive judgements. By directly engaging learners in their own learning pathways and putting them at the centre of the process, active learning can be efficiently promoted. An active learning process, in which the transversal competences of critical thinking and media literacy can become truly part of individuals' daily life and their way to read the world around them, allows to shape the mentalities of more aware and informed European citizens.

This approach has been applied in the NERDVET project also in the context of assessment processes, in combination with the aspect of self-assessment, to amplify the benefits deriving from both techniques for all target groups involved.

4) Meerwaarde genereren door gebruik van open Educational leermiddelen

The inspiring principle that guided the design, implementation and delivery of NERDVET's results is always **offering users valuable, open-access, hands-on educational resources**, which can be useful for both teaching and non-teaching staff.

Such an approach holds a twofold purpose: on the one hand, making resources easily available, accessible and transferrable to teachers all throughout their careers allows for their continuous training and update in a lifelong learning perspective. This is aligned with the importance of ensuring upskilling and reskilling opportunities to individuals, so for them to keep building the skills needed to succeed in the digital age as highlighted by the *"New European Skills Agenda"*.

On the other hand, the NERDVET experience shows that trainers need to be put in the conditions to have access to practical, ready-to-use tools that can be easily integrated in their lessons, with the adequate adaptations and tailoring to the specific educational and socio-economic context of their students.

The project's partnership considered these needs all throughout its implementation, reaching its objective to propose **a varied set of instruments like lesson templates, video tutorials, and theoretical and methodological instructions that are easily accessible from an open e-learning platform**.

Upscaling such results in a broader perspective, it would be beneficial to the overall MBO ecosystem to be able to rely on a platform or hub where all kinds of educational resources dedicated to the topics of critical thinking and media literacy can be freely accessed by practitioners, learners and citizens in general from all over Europe.

By doing so, the inclusiveness and accessibility of MBO's best practices (and of education in general) would increase, contextually boosting its quality, innovation capacity and effectiveness, creating common standards and offering valuable resources for the whole community.

In a virtuous cycle, supporting MBO providers by offering the opportunity to exchange, improve, integrate new sets of instruments equips them for the development of more relevant and effective training programs leading to better student outcomes. In turn, learners can receive higher quality training, which is not only technically preparing them for their chosen professional pathway, but also helping them develop more knowledge and soft skills that can be applicable to their personal sphere too.

5) Zorgen voor real-world relevantie om studenten te betrekken

The skills that the NERDVET project aims at fostering in the involved students are essential for them to navigate the complex and rapidly changing world to which they are exposed. Younger generations in particular are subjected to a constant stream of information from various sources, online and offline, of which many are not reliable and trustworthy – how to tell one from the other?

This is a key question to be asked and answered when learning how to grow professionally and personally in such a society. Without the ability to think critically and evaluate information in any given situation, young citizens can find themselves prone to falling for misinformation, propaganda, and other forms of manipulation, which implies challenges for the very coherence of a whole democratic system. Training them to develop effective decision-making, problem solving, and communication, means to better prepare them to analyse complex problems, evaluate evidence, and make informed decisions in real-world scenarios.

Ensuring that the NERDVET training model encompassed strong elements of real-world relevance was a key premise that emerged in its development and was confirmed during its testing on the field, when direct experience with students showed the effectiveness of this approach, which consolidated the enhancement of their critical thinking and media literacy skills.

By developing and strengthening these competencies, European citizens can be better equipped to face the challenges of the real world and contribute positively to their communities and society. If the European Pillar of Social Rights emphasizes the importance of education, training, and lifelong learning for enabling everyone to acquire and develop skills and competences to the full extent of their capacities throughout their lives, education and training do have a key role to play to achieve this aim,

3. Conclusies

As highlighted throughout the present document, critical thinking and, consequently, media literacy, are not only the ultimate goals of the NERDVET project – they also represent vehicles to foster a connection with functional European citizenship and with sound democratic values.

Critical thinking and freedom of thought and of decision-making are concepts so deeply intertwined to be, ultimately, inextricable. An individual able to form their own opinions and behaviours critically is a free, aware citizen. An individual able to consume media critically is an informed one, and, consequently, also a professional that is responsive and adaptable to the rhythm of social and economic changes.

For these reasons, **offering accessible didactical materials and bringing together educators from different countries does not only imply improvements for single MBO institutions and territorial systems – it also means contributing to consolidating broader values.**

It means fostering social inclusion, by offering access to personal development opportunities to those who risk to be excluded from them, and focusing on young people as whole individuals and citizens, empowering the human capital of MBO alongside the professional one.

This is the overarching consideration that the NERDVET project legacy highlights and advocates for: supporting MBO providers to accompany the strictly technical aspects of training by means of a complete, holistic approach leading to active citizenship and human development.